

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПІСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ї год. рано.

ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

Вшехполян про польських катів на наших землях.

Знаний вшехполяк Ян Заморський містить в «Газеті Варшавській» ч. 118 в 2. мая ц. р. чергову статтю: «З країни руїн, тифу, і недоліків. »Войско« де між іншими пише дослівно: «Запал, який огорнув місцевих Поляків по приході польських військ, зник зараз по приході польських перших польських стеж. До села впадає військовий відділ і жадає 56 підвод. Місцевий війт, Поляк випрошується і стверджує, що в цілому селі є тільки всього 40 воїв, які зараз будуть в розпорядження військового відділу. У відповідь на це пан офіцир бе війти в лицо. Мусить бути 56 підвод.»

Впадає жовнір на подвіре, побачивши три курки і стріляє з кріса до одної. Господар курки не жалує вияснює тільки присутньому при цьому старшині, що курку можна слапати а непотрібно стріляти, бо це є небезпечно між будинками покритими соломою. За цю увагу дістає від старшини в лиці. Побитий господар сів за углом тай плаче. Посивів

сини його вступили як добровольці до польського війська молився за Польщу. І от прийшла ця же сама Польща і знувається над ним на старі літа як ніхто досі. «Начинається грабіж по селах. Хто противиться, або тільки просить о зглядах, тому при-

який стрінє підводу за містом, сідає на неї і каже вести себе там де йому подобається. Щастя, як що не скине й самого господаря з возу і не забере підводи, що дуже часто трапляється. На підпала розбирають дахи, виривають підлоги, рубають лавки. Робиться ревізії за «військовим майном», при чому реквірується убрання давніших австрійських жовнірів, хоч при здемобілізованню призначано їм це як їх приватну власність. Здирають навіть з дітей все, що тільки нагадує військовий австрійський, російський чи інший матеріал. »А при ревізії за цими матеріалами крадуть, що попаде в руки.«

»Відносини не змінилися і по заключенню перемиря. Мимо всіх скарг, упімнень, інтерпеляцій послів у Варшаві та грізних наказів військового міністра, на низах зміниться дуже мало. Через цілій тиждень селяне з околичних сіл чистили місто Тернополь, занечишений через цілу війну. Мешканців самого міста до цієї праці не притягано. Селяни уважали що вивозять гній «з під Жидів». Гарна Польська людова!«

Для охорони нейтральної по- лоси всі села і всі місточки у віддалі 15 км. на захід від Збруча обсаджено військом. За квати- ру віде не платять. Всюди заведено примус давання підвод, за котрі платять 80 до 100 марок денно від пари коней з візником і возом. В селі Кобилі стоїть все-го 8 жовнірів, а беруть і по три

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневник у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ

Річно 8\$ піврічно 5\$
Для Галичини 72 кор.
Для України 36 руб.
Для п. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis, olis
as Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс.
від стиха. Більші по 200 рс. За
всякі оголошення платитися з
гори.

PRACIA
Prudentopolis — Parana

Ми Українці до скону
В нас є сила Козаків!

Не роздучать нас ві море,
Ві межі чужих країв. Гимн ам. Української

»В селі Лозівці, де підводи щойно вернули по трохдневній неприсутності, (хоч взяті на оден день), і то за дармо, капраль заражав нових десять підвод. Війт міг зібрати тільки 4 вози. Розярені жовніри вдерлися до хати, побили війта і як бунтівника відправили під бағнетами до команди в Добромірці.«

»Найбільших насильств допускаються 52 і 53 піхотні полки, рабують все. На комandanта одного куріння внесено з Баворова скаргу що наказує жовнірам рабувати, а котрий жовнір вертає вечером без добичі, мусить годину клячати, тримаючи кріс в піднесених над головою руках. До вищих властей від командира куріння ніхто з покривдженіх зі скаргою ще не дотиснувся.«

»Розуміється, що ніхто не може пігнати на ярмарок вепра застести до міста яєць на продаж, бо по дорозі йому заберуть, часом заплатять четверту частину вартості під покришкою, що така є максимальна ціна. Скільки коней і возів забрано будуть би на потреби війська — не вгадаю.«

»Військо в тому пограничному живе з реквізицією. Часом платить смішні ціни як «максимальні», або пряма забирає. Передовсім переходячі відділи стрільців «kresowych» львівських стрільців, 5 полк кавалерії, оставили як найгірші спомини, забираючи коні й вози.«

»В с. Чагарі і Яцівці силою здобувано збіже, мимо закazu ста- ростства і команда бригади (12 днів)

лачки, що це »не VI. армія але її офіцери на приватний рахунок провадять цю торговлю. За реквізиції і рабунки польський уряд зобовязався платити. Та що з того? Папері ідуть до Інтендантури і там грязнуть. На тисячі просьб прийшло кілька відповідей. Признають, але не платять, як на пр. Сапці зі с. Загрібки. Впливовий чоловік може в секреті довідатися що причиною цього є брак грошей в Інтендатурі. А деж ці гроші подіваються?«? Заморський кінчиє свою статтю словами: «Хто хоче довідатися: Як тому народови живеться, прошу поїхати на Подділя і побачити, що є вони.«

Здається нам, що страшнішого опису розбишацької господарки польських окупантів на наших землях, не бувби в силі дати ніхто з найбільших всрого в Польщі. І тому отсей опис самого зайого вшехполяка такий важний для нас. Культурний світ мусить довідатися про те, в чиє руки він передав владу над мілоновим населенням на Сході. І мусить, віримо в це непокигно, покласти край польському башбужутству.

ПОДІЇ НА УКРАЇНІ.

Повстання на Україні.

Українська Пресова Служба повідомляє зі Львова:

Повстання українських селян про- ти більшевицької влади, триває

зачинчі гра курків і кріса до одної. Господар курки не жалує виясює тільки присутньому при цьому старшині, що курку можна слапати а непотрібно стріляти, бо це й небезпечно між будинками покритими соломою. За цю увагу дістаеться від старшини в лиці. Побитий господар сіє за углом тай плаче. Посибів

сини його вступили як добровольці до польського війська молився за Польщу. І от прийшла ця же сама Польща і знущається над ним на старі літа як ніхто досі. »Начинається грабіж по селах. Хто противиться, або тільки просить о згляди, тому прикладають багнет до грудей, мірять до него з кріса. І бюгъ. В Хоросткові побили щойно звільненого в відпустку польського сержанта, в Магдалівці застрілили жидівку«.

Дальше пише п. Заморські, що польські військові власти наказують доставляти до Тернополя 60 підвод щоденно без огляду, чи потрібно чи ні, Кожий жовнір

лій тиждень селяне з околичних сіл чистили місто Тернополь, занечишений через цілу війну. Мешканців самого міста до цеї праці не притягано. Селяни уважали що вивозять гній »з під Жидів«.

»Гарна Польська людова!«

Для охорони нейтральної посли всі села і всі місточки у віддалі 15 км. на захід від Збруча обсаджено військом. За кватириунок ніде не платять. Всюди заведено примус давання підвод, за котрі платять 80 до 100 марок денно від пари коней з візником і возом. В селі Кобилі стоїть все-го 8 жовнірів, а беруть і по три підводи денно, аби переїхатися до товаришів (а передовсім до товаришок) в сусід. села неплатять.

Підвoda взята на один день їздить і три дні. Дійшло до цього що селяне роблять з підводами служби чотири дні в тиждень і то від місяців, а тимчасом поля лежать облогом, а селяни випродують коні, щоб тільки звільнитися від цеї панщини.

бо по дорозі йому заберуть, часом заплатять четверту частину варості під покришкою, що така є максимальна ціна. Скільки коней і возів забрано будеть би на потреби війська — не вгадаю. «Військо в тому пограничному живе з реквізицією. Часом платить смішні ціни як »максимальні«, або прямо забирає. Передовсім переходячи відділи стрільців »kresowych« львівських стрільців, 5 полк кавалерії, оставили як найгірші спомини, забираючи коні й вози.«

»В с. Чагарі і Яцівці силою здобувано збіже, мимо заказу ста-роства і команди бригади (12 див.) а також бочки на рошин для го-нення самогону.«

»VI. армія має монополь на торговлю українським цукром з краєм і галицького содею з більшевиками, і за сіль дістаеть російське збіже. Цею солею оперується так що до пограничних повітів не допускає навіть нормального контингенту соли, щоб і там виклика-ти штучний брак. Повсталі ба-

важній для нас. Культурний світ мусить довідатися про те, в яких руках він передав владу над міс-новим населенням на Сході. І мусить, віримо в це непокітно, во-класті край польському башибо-жуцтву.«

ПОДІЇ НА УКРАЇНІ.

Повстання на Україні.

Українська Пресова Служба по-відомляє зі Львова: Повстання українських селян про-ти більшевицької влади триває дальнє з неменшою силою, головно в Подільській і Херсонській губернії. В області Уманя операє відділ повстанців під проводом отамана Орешчука. Отаман Заболотний із своїми повстанчими частинами цілковито опановує залізодорож-ний шлях Христинівка-Вапнярка. Области Тикова-Вишлова, дальнє в околиці Теплівки і Покотилова повстанці нападають під проводом

В. Злотополець.

Син України.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ В ТРІХ ЧАСТИНАХ.

(Дальше).

»Що з ним сталося?« думав Микола, — Чи не побіг він часом до своїх, які може сковалися в лісі, та чи не збирається мене їм зрадити? А коли ні, то навіщо вхопив сокиру? А може побіг до печері й думає не пустити мене туди? От тобі й приятели придав; Та не діждеш цього, зрадливий дикун! — Не вигнати тобі з власної хати козака — Запорожця!«

Ухопив спіса й кинувся вже слідком за Чінкадавіном, щоб дати доброго прохана, коли тут дивиться, а він біжить із лісу; Микола зупинився з великого здивування й трохи соромно йому стало, що так швидко осудив свого товариша. Пасучи очима Чінкадавіна, побачив, що в того в руках щось ніби трава, чи сушняк і аж отеторів наш козак, коли задиханий Індіяни поклав переднім оберемок сухої трави, зякої добувався дим. Митту підкинув Чінкадавін, сушняку, піддув кілька разів і, напреки радість Миколи, сушняк запалахкотів ясним, веселим полум'ям.

Довго-довго стояв Микола милуючи вогнем, бож так давно вже його бачив.

На прикінці вхопив одну головошку й кинувся з нею до печері, а слідком за Миколою біг Чінкадавін, викрикуючи щось веселе: цевно радів, що так прислужився своєму рятівникові. Вернувшись до дому, Микола в митті розспалив на подвір'ю вогонь, укинув на жар кілька картоплин побіг до стайні, вибрав молоду, ситечку ляму, зарізав її, обблував, порубав на шматки й устромив четвертину на рожен. А Чінкадавін мусів був обиртати рожен щоб не пригоріла печена,

Тим часом Микола віlkraяв другий шмат мяса, оболоскав його добре й поклав у великий горщик. Потім начистив туди картоплі, налив води чистої, посолив і поставив варитися.

Чінкадавін дивився на те все здивованими очима, бо ніяк неміг зрозуміти, що саме задумав, робити його пан. Про варені страви дикун ніколи не чув і не знає; найважче було йому погодити в своїй думці воду з огнем. А як Микола відійшов на хвилину до своєї печері, почала страва в горщику закипати. Отоді-то злякався Чінкадавін! Одскочив моз ошпарений і перелякано дивився, не розуміючи чого це булькотить вода,

А як окріп почав страшенно клекотіти, сичати й збігати, Індіяни був певний, що в середині сидить або гадюка або яке інше створіння. — „От біда мені,“ подумав дикун, — інше всю воду вибирає звірюка юшка — якийсь чародійний. І хоч як рела спровалити в шапець воду так,

з горпика: що скажи тоді мені пан?«

Щоб запобігти цьому, стромив швидко руку о кріп, ловлячи пакосне звіря, та тогож хвилини закричав мов несговорництвом із переляку та болю.

Коли Микола почув проникливий крик Індіяни, злякався чимало, бо був певний, що це вдерлися дикуни й скопили вже нещасного Чінкадавіна. Мерщій кинувся з печері готовий толовою на-класти, щоб тільки вирятувати з рук дикунів свого джуру. Та як же здивувався побачивши, що коло печі нікого немає крім Індіяни. А той кричав, йойкав і з придивними руhami скакав навколо кабіці. Довго стояв Микола не знаючи, що це все має значити, аж нарешті, коли Чінкадавін розяснив йому на мигах, чому саме так кричить та вимахує руками, догадався, що Індіяни обідали з собі трохи руки. Із тяжкою бідою вдалось Миколі заспокоїти Чінкадавіна й примусити його знову доглядати рожен. Щоправда, послухав джура свого пана, але обертаючи рожен раз-у-раз поглядав із великим острахом на горщик і на Миколу, який йому здався тепер не пнакше як чарівником.

Тим часом зварилася юшка й спеклася печея. Микола насилив юшки в дві стіною з дерев обкопати Січ широким та миски й почав їсти з одног. Бачучи це, глибоким ровом, із викопаної землі ви-передниканій Чінкадавін був певний, що сплати високий вал, а з недалекого дже-

ласкаво давав Микола руhamm знати дикунові, щоб він тож ів юшку, Чінкадавін не зважився й губами до неї доторкнутися. Відтоді життя здавалося нашому козакові веселішим і кращим. Самотність немучила його вже більше. Мав товариша з яким що правда, не міг іще розмовляти, тавсе таки міг порозумітися на мигах. От і в біді, й у пригоді не дасть уже загинути, й огню вміє роздубувати.

І якже не почувати було Миколі себе в селі та щасливим, коли згадати давні його злідній теперішні вигідні життя! Тільки одно турбувало його трохи а саме — думка, що знову можуть прибути дикуни на острів.

І тому почав міркувати, якби то захиститися добре від Індіян. Іще раніше хотів він перебудовати Січ у місці, відпорну твердиню. Та що був один-однією важко було перевезти задуманий план о діло. Тепер має, та й не аби якого!

Отже, щоб оглянути місцевість та пристосувати її як слід до оборони, Микола став на горбі, з якого бачив цілу околицю перед печерою. Роздивившися добре, козарлюга наш ось що вирішив: за-сплати високий вал, а з недалекого дже-

отаманів Опопа, Цвітовського і Липа на большевицькі залоги, при чому відбуваються дуже завзяті і жорстокі бої. На прaporах повстанців видно написи: „За волю України“, „Проти уряду комісарів і грабіжників“, „Хай живе Українська Народня Республіка“, і т. д.

Берлінська „Deutsche Tageszeitung“ ч. 119 з дня 12. марта ц. р. поміщує слідучу статтю пера Івана Борбанського під заголовком: „Повстання на Україні“.

З усіх губерній і повітів України надходять вісти про кроваві повстання козаків і селян проти большевиків, які всюди де тільки мають перевагу, нищать огнем і мечем цей благословений край. Під проводом козацьких отаманів потворилися цілі формациі партізанські, з котрих деякі числять около 20 тисяч душ, а які поставили собі за цільувільнити Україну з большевицького ярма.

Піддержку находити вони в пропаганді веденій серед селян, робітників і міщенства, якої центри находяться в західних столицях, де також перебувають політичні провідники народу.

І це єсть тільки питання кількох місяців, що територія України буде зовсім очищена від московських катів: Міжтим починається вже, далеко від рідного краю, між політичними провідниками народу боротьба о це, хто в відповіднім моменті має створити нове українське правительство. І тут є головно чотири групи, з якими треба числитись. Група давного гетьмана Павла Скоропадського в межичасі з ріжких причин дуже змаліла.

Значно більша як ця група, яка однака також безпинно зменшується, це приклонники Семена Петлюри.

Він скинув Скоропадського і як укр. демократ, який до того вийшов з народу — він був землеміром — не булоб йому прийшло тяжко змінити своє пановання, коли був не зробив найтішшого блуду, не пішов разом з Поляками, не міг він спинити, що ці

виглядів мають дві інші групи, на яких чолі стоять архікнязь Вільгельм, званий Василь Вишіваний і вибраний отаман укр. козаків полковник Іван Полтавець-Остряниця.

Василь Вишіваний перевів як архікнязь більшу частину своєї життя на галицькій Україні, володіє зовсім добре укр. мовою, є знаменитим знатцем краю, його мешканців і його звичаїв і тішився у українців все найбільшою популярністю.

Стоячі пози всякими партійними суперечками, має він між усими верствами населення, так галицької, як також давнішої російської України, значне число приклонників. Отаман Полтавець-Остряниця знову якляється кандидатом цих

груп-повстанців, що тепер находяться в горячій боротьбі. Український козак чистої крові посвячував він все свою силу і своє всестороннє знання пропаганді ідеї самостійності України, якою вона колись була за часів великих укр. гетьманів Богдана Хмельницького, Мазепи, Дорошенка і інших славних провідників укр. народу. В

пусті. Народ на це згоджується і противеньстві до Петлюри, стоячи з далека від лівого радикалізму, бідних селян до послідного. Подутішиться він довірем широких на-

майте і зверніть увагу і перестанціональних і міщенських кол і як те співчувати тому, що робиться в вибраний начальник козацтва також іо ipso українського війська. І чим даліше поступає на Україні без всякої зовнішньої інтервенції ця визвольна акція, тим скорше кристалізується політична організаційна праця українських народних провідників на еміграції. І тішить нас коли бачимо в цій праці, що ліві радикальні елементи, які головно завинили в залиттю України большевизмом, втратили безумовно всякий вплив і значення. Бо і тут звінить тепер усюди провідний клич: „будувати, а не нищити“.

З большевицького раю.

Українська Пресова Служба повідомляє зі Львова:

„Український Вістник“ з 8. мая подає такого листа з просьбою о поміщення:

„Прибувім в рідний край 25. марта ц. р. Поїздка була дуже цікава і прикра, так що коли ми приїхали до руську границю на Острів (середину України і від там самі пановання рабунків, нищення і тираниї, яке тільки мало ріжнилося від большевицького ярма. Петлюра, як союзник і наспінник Польщі,

лос“ писав, що Петроград проживає без грошей і що стрібяте нову підземну електричну залізницю в Москву. Ніколи нічому не вірте, поки своїми очима не побачите!

Коли ми ще були на границі, то побачили, що це неправда і що всі тут злодії та розбішки. Всі ними невдоволені, навіть російські селяни. Нарід ходить як божевільний. Шкіл нігде ніяких нема.

А ціни в Росії ось які: фунт сала коштує 30.000, хліб 9000, коробка сірників 2000, голка 3000, коробка махорки 3000, фунт мила 15.000, а така н. прим. шинка не оцінена на совітські гроші. До візду з Петрограду сиділи 10 суток. Хиба це можливо? Ми тут з голоду не поумерали і так само додою, поїзди йдуть від стації до стації 3, 4 до 5 днів. Хиба чоловік може жити не ївши? Скрізь все

понижено, порозбивано, народ ходить без роботи, ніхто навіть не згоджується робити у них. У господарів позабирають коні, корови і одяг, скрізь господарства стоять пусті. Народ на це згоджується і як не згодиться, то за це вбивають здалека від лівого радикалізму, бідних селян до послідного. Подутішиться він довірем широких на-

майте і зверніть увагу і перестанціональних і міщенських кол і як те співчувати тому, що робиться в вибраний начальник козацтва також іо ipso українського війська. І чим даліше поступає на Україні без всякої зовнішньої інтервенції ця визвольна акція, тим скорше кристалізується політична організаційна праця українських народних провідників на еміграції. І тішить нас коли бачимо в цій праці, що ліві радикальні елементи, які головно завинили в залиттю України большевизмом, втратили безумовно всякий вплив і значення. Бо і тут звінить тепер усюди провідний клич: „будувати, а не нищити“.

П. К.

ЗАГРОЗА СЬОГОРІЧНАВ ЖНІВ В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

Українська Пресова Служба повідомляє з Риги: По офіційним вісткам з Москви в численних частинах європейської Росії панує велика посуха, котра загрожує сьогорічним жнівам. Наслідком посухи вибухли довкола Москви величезні пожари ліса і торфу. Совітський уряд приняв надзвичайні міри для ухилення катастрофи.

ПОСОЛ МИХАЙЛО ПЕТРИЦЬКИЙ ПОМЕР.

Бувший редактор „Гайдамаків“ і посол до австрійського парламенту з Гусятинщини, Михайло Петрицький помер в Харкові на червінку.

Польські „рицержи це звичайні свино-кради“.

Від часу, як Польща силою меча зачала запроваджувати свої порядки в Галичині, для нашого настали найстрашніші часи. Лихоліття татарські нічій в порівнанні з нідoleю яку принесли на нашу рідну землю ляхи.

— Переслідування, слідства, ревізії, арештовання, убийства, розстріли, тюрма і шибениці, це все впало на галицьких Українців страшним тягарем, та давить зранене довголітною війною тіло й топче в болоті пониження змучену народну душу.

Провідники народу не піддавалися, простували проти кривд і насильств, та наїздники пустили в рух цілу пекольну машину, запровадили цензуру, позакривали часописі, в яких писалося про кривди народу, стоси листів прилюдно попали, а провідників, котрі не змогли на час втіхи, одних помордували, а других позамікали по тюряма на страшне повільне конання, та рівно ж на певну смерть. А коли час від часу случайно дістався лист від катованих наших братів за границю і такий лист украйнська преса друкувала, а провідники народу на еміграції використовувала такі листи в своїх меморіялах до аліянтських правителств, тоді ляхи підносили крик, що це інсінуацій, що це видумка агітаторів, щоби підбурювати спокійний народ який, мовляв вдоволений польським рядом, а навіть зле вірнопіддані заяву до Варшави.

Аж до сьогодні попався в наші руки документ, якого ляхи не можуть назвати інтригою української інтелігенції, а який висъвітлює лайдацьке поступовання ляцьких зайдів на галицькій Україні. Є це лист писаний ляцьким жовніром зі Львова до свого приятеля в Шікаго

літись. Група давного гетьмана Павла Скоропадського в межичасі з ріжких причин дуже змаліла.

Значно більша як ця група, яка однакож безпинно зменшується, це приклонники Семена Петлюри. Він скинув Скоропадського і як укр. демократ, який до того вийшов з народу — він був землеміром — не було йому прийшло тяжко змінити своє пановання, коли був не зробив найтешого блуду, не пішов разом з Поляками, не міг він спинити, що ці під претестом боротьби проти большевиків, присвоїли собі значну частину України і вели там самі пановання рабунків, нищення і терорії, яке тільки мало ріжнилося від большевицького ярма. Петлюра, як союзник і наемник Поляків, мусів ділити з ними цю ненавість яку вони стягнули на себе за свою господарку на Україні. Коли нарешті Петлюра також між лівими має круги, які залишились йому вірними і радо бачили його на чолі увільненої держави, всеж такі ті круги за слабі, щоби перевести успішну боротьбу з численними ворогами Петлюри. Богато більше

занесли в замах на український шовізмом, втратили безумовно всякий вплив і значення. Бо і тут звінти тепер усюди провідний клич: "будувати, а не нищити".

З большевицького раю.

Українська Пресова Служба повідомляє зі Львова:

"Український Вістник" з 8. мая подає такого листа з проśбою о поміщення:

"Прибувім в рідний край 25. марта ц. р. Поїздка була дуже цікава і прикра, так що коли ми приїхали до руського граници на Острів (це 400 верств від Пскова), нас зустріли большевицькі представники і перш за все заявили: "Товариши! Сурово забороняється в Росію ввозити чужоземну валюту і хто з Вас має американські гроші, мусить змінити на руські-совітські". I виміняли нам долари по 1500 совітських рублів, а коли ми приїхали в Петроград, то довідалися, що за один долар дають 30.000! Коли ми виїздили з Америки то „Русский Го-

рими руководиться. Я продаю останні черевики по дорозі, щоби заплатити за багаж і ледви живий дістався до дому.

П. К.

ЗАГРОЗА СЬОГОРІЧНАВ ЖНИВ В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

Українська Пресова Служба повідомляє з Риги: По офіційним вісткам з Москви в численних частинах европейської Росії панує велика посуха, котра загрожує сьогорічним жнівам. Наслідком посухи вибухи довкола Москви величезні пожари ліса і торфу. Совітський уряд приняв надзвичайні міри для ухилення катастрофи.

200.000 УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ ВТІКАЮТЬ СОВІТСЬКОЮ УКРАЇНОЮ.

Українська Пресова Служба повідомляє зі Львова:

Тут поширюється вістка, що 200.000 втікачів разом зі своїм майном прямує із совітської України до польської границі, а саме на Рівне-Староконстантинів. Ця масова, безприкладна в історії втеча є спричинена відносинами в окупованій большевиками Україні.

ристовувала такі листи з моряках до аліянтських правителів, тоді ляхи підносили крик, що це інсінуація, що це видумка агітаторів, щоби підбурювати спокійний народ який, мовляв вдоволений польським рядом, а навіть сле вірнопіддані заяву до Варшави.

Аж бось попався в наші руки документ, якого ляхи не можуть назвати інтригою української інтелігенції, а який висъвітлює лайдицьке поступовання ляцьких зайдів на галицькій Україні. Є це лист писаний ляцьким жовніром зі Львова до свого приятеля в Шікаго. Лист цей важкий для нас під кожним взглядом, тому його поміщено в цілості. Та не кождий з Українців розуміє ляцьку мову, тому ми його переповімо, щоби кождий побачив ту захвалювану високу польську культуру.

"Мені тепер добре, дуже добре. I мені і моїй жінці тай дітям. Досі я був дурний і бідували, але вже нема дурних. Я є при польськім війську. Стоїмо по села, тож що

нечне для добра загального здемаскувати їхню многотрудяшу працю себто представити її у правдивому світлі, такою, якою вона є справді.

Еще не щезли із нашої пам'яті сумного кінця а повні гордої самохваліби діла компанії п. Н. Федюка. Кожда наша кольонія бачила, чула його. Які ж то були великі обітниці — неначе якого могутнього князя, яка певність себе, які навіть слези над недолею брата, як горячі слова любові Вітчини — Неньки-України і т. д. А чи не був-то лиши цустий дим, чи не була то лиши «великих слів велика сила і більш нічого»?

Нині його сердечні други з погордою про його згадують, нині знають вже, що це все комедія була, театр, все удане; нині знають, що тут ходило лиши о гріш, що той самий великий, перший Українець братався з ворогами Ляхами. Так, нині вже знають це все, а чому не були осторожні тоді, як починалась тая ворожнеча, тає братня борба? Хто загоїть нині ті рани? Кілько то часу треба, щоб щезли з нашої пам'яті ті сумної слави події — акції п. Н. Федюка.

Послідними часами вириває знова особа п. Валентіна Куца. Особа ся знана від із многих усікого змісту доцисей у час. «Праці». Та про це поговоримо вже у слідуючому числі «Праці».

Дописи.

ДОБОРОЛАСЬ УКРАЇНА ДО САМОГО КРАЮ...

(Продовження).

По сім короткім вступі хочу перейти до наших відносин тут у Бразилії.

Величасм себе не малим Народом тут у Бразилії, рахуємо себе то на 50.000, то навіть на 100.000 але справді приглиняємося лучше собі, та щиро по правді відповідьм собі ось на ці питання: чим ми є тут, хто з нами числигся, який доробок народний маємо за тих 25 літ нашого чубуту в Бразилії, які наші вигляда тут на будуче? Лише засліплений оптиміст, або пещерний, облесений фарисей буде вісти пісенінці про наші сили, чесноти, значення та виглядах гарячих у сім краю — однак щира правда даста на ці питання від-

новідь, яку я вже нераз почув з уст людей простих, а розумних: хоч не мало нас тут та ми тут нічим, з нами тут ніхто не числиться, хіба з нашими здоровими, робучими десятма пальцями; народного доробку загального у нас ніякого, бо кириню, роздори доробком звати годі, а вигляди на будуче наші не ясніші, чим були минувші темні роки если і на далі йтимемо тою дорогою незгоди.

Нарід тут, той простий нарід із своєю щирою, гарною душою по приміру всього великого українського Народу у рідному краєві і тут у тих заверюхах, які ми переживали, здав іспит народної зріlosti добре; з'умів досі гарно доглянути хто йому ворог а хто брат, хто його веде простою дорогою правди, а хто у бездорожка, хто шукає добра справді народного, а хто себе та слави своєї.

I все, по коротких хіба сумнівах, умів відкинути лож — сягнути за правдою, кидав дорогу манівцями, а чимскоршевертав на дорогу добру. А хто спричинив лиха много у самім тім народі, чи не інтелігенти, які прибули в погоні за своїми «ідеалами»?

Одні з них не найтовти жиру, хутчі вертали домін, інші лишались, щоб начату кириню вести дальше. Нині, одним сіра, чужа могила спинила злоїні іхні діла, інші гідку та злобну тую ро-

боту роблять і тепер, ще інші снують пляни свої «ідеальні» на найближчу будучість.

Не хочу витягати нині на світло денне блуди тих, що минулись вже на віки, народ вже осудив їх мовчкі. Хотя вони нині безсильні, та зле зерно, яке всіяли за життя і нині по їх смерті є єщє мерзкі видав овочі; на їхній підлій роботі, а народніму добру так шкідливі, роблять нині свою темну роботу їх по духові браття, нинішні киринники.

Поруч великої кольонії Прудентопільської відіграва визначну роль у духовім життю національного тут народа кольонія Ріо Кляро. Тут мали місце події, які потрясло нілим організмом цєї частини нашого народа; тут «працювали» ті інтелігенти більше чим де інде, тут і лучче відносять «працю», тут є нинішні «інтелігенти», що підняли під клячем «ідеал», «для добра народу» роботу — кирині, інтриги, незгоди.

Як више я вже спімнув, у теперішній моїй дописі хочу поминути «роботу» минувших вже нещасних наших «інтелігентів»; не тому, неначе вона не мала значення умного на розвіді нашого життя, достойного напітновання, але тому, що хочу чимскоршевертав до сприяли актуальні, до шкідливі роботи та рішних «панів інтелігентів», що ся справа більша пекуча і я уважаю за ко-

побачу, це моє. Але за то бідують гайдамаки (українські хлопи). Маємо доброго капітана, тому чого хочемо, то маємо і ми і капітан. Минулого тижня н. пр. я побачив в одного гайдамаки (читай українського хлопа) величезну свиню вартості двайцять тисяч і я сказав, що тата свиня мусить бути моя. Пішов і розказав капітанові, який дуже ласий на такі річи (тобто красти свині). Сейчас післав жовнірів по селі і зігнали всіх хлопів до капітана. Той гайдамака плакав просив мене, щоби за ним вставитися, бо гадав, що будуть брати по 25 буків. Я його заспокоїв, а він за те дав мені 500 марок, масла, сира і покладків. Коли остали лиши баби і діти, ми стрілили кілька разів в гору, а коли всі поховалися, я вскочив до стайні, застрілив свиню тай на віз. Було для мене і для капітана.

Тай так роблю зі всім, Приходжу до хати, забираю кожух, везу його жінці, а она продає його за шість до вісім тисячів. Нераз приношу домів по два і три кожухи. Забираємо все, що нам подобається, чоботи полотно і т. д. Ми мусимо гайдамаків знищити, бо інакше не йде.

Тому дорогий товаришу кидай Америку, ти ще молодий вступиш до війська тай будеш робити золоті інтереси».

„От бачите ляцьку культуру. Так прості вояки, як і офіцери — це звичайні злодії, розбішаки які в нелюдський спосіб знущаються над обезсиленим воєнними страхіттями українським населенням. А ми сваримося між собою хто старший, хто перший, хто ліпший.

Чи бачите, як ляшня катує наших батьків, як пе сердечну кров з наших братів! Чи не час би нам злучитися спільними силами прийти в поміч катованим братям ляцькими опришками. Складаймо жертви не лише на ратунок але і на агітацію. Шлім петиції, піднесім крик в чужій пресі, хай побачить вартість цеї старої проститутки, як аліянти шумно назвали польською державою. „Нове Життя”.

Найновійші вісти.

Пишуть часописи, що Австрій

3 Бразилії.

Дирекція желізниць повідомляє, що до возів особових не можна брати великих пакунків. Більші пакунки мусить віддатись до возу пакункового. Надаючи подорожні удержануть знижку 25 процентів, коли викажуться білетом.

Правдоподібно, що тепер в Бразилії будуть голосувати і жінки. Ухвала ся вже передішла в першім читанні в сенаті, А если передіде єще два, тоді на виборах можна буде бачити і жінки.

З Амазонаса пишуть, що там біда, пужда, голод. Причина в тім, що кавчук (головна управа) дуже потанів.

Сегорічне зимно відібесь знову як минувших літ. Кава мерзне, а тоді стане певно еще дорозько.

ПРИМІР ОЩАДНОСТИ.

В Ріо мешкав убогий зарібник. Думав собі кождий, хто його зінав, що от цей чоловік працює гірко, та заледви гріш заробленний вистарчає на життє. В часі пожару цего дому, в котрім він мешкав, знайдено книжочку ощадності на 200 тисяч мільрейсів. Цей зарібник числить 38 літ віку, а до цого гроша прийшов тим способом, що частину свого щоденного зарібку складав до каси ощадності, як се сам говорив. В нас противно діесь. Ради гроши мати і то велики але без ощадності.

Жертви на українські сироти в Галичині.

На весіллі у Н. Дацюка 16\$, мужч. з Ріо дос Патос 25\$500, Мих Шамрик 2\$, М. Кішка 10\$, О. Кузів 2\$, Т. Колодій 600, В. Андрухів 2\$, І. Андрухів 2\$, О. Горин 2\$, О. Літинський 1\$, П. Гоба 7\$, І. Ділан 5\$, М. Щоцький 5\$, Р. Щоцька 5\$, І. Терновський 5\$, А. Терновська 5\$, Д. Романішин 10\$, Т. Михайличин 5\$, І. Жук 2\$500, Гр. Світай 2\$500, І. Осадчук 2\$, М.

це царство орудує молитвою — словом. Жадіє царство на землі не мало так много ворогів, і не герпіло так много переслідувань, гонень, як це царство. Що ж за царство?

Це царство — то Христова Церков на землі.

Христос дав свою обітницю сему царству: »і врати адова не одоліють ей«. І воно росте, крішає — що раз то більше. Ми що дія в наших молитвах молимось: »Да прийде царстві Твоє«. Що це означає. О що ми молимось? Христос сказав, що при кінці світа буде оден пастир і одно стало! Ми молимось, щоб прийшла ся хвиля, щоб всі люди сего світу стали в сим царстві.

Живемо в тих часах, в яких на це царство з усіх усюдів вдаряє ворог, а однак воно ширшає. Виказ навернень в тих роках великий. Читається в часописях, що в Німеччині сотки тисячів переходить на лоно Церкви католицької. На Уірах много Жидів приймає віру католицьку. В межах давньої Росії поступ католицизму над сподіване великий. Так само і на Україні майже вся інтелігенція вже приняла унію, з'єдналась з Церквою католицькою. Про чарід вже і не кажеться, бо він лухом був і е католицьким, але і цей великим числом переходить на католицизм.

Крім цого читаємо слова Спасителя, що царство Христове внутрі вас є. Кожний з християн становить частину цего царства. Христос хоче панувати в серцях наших. Се велика річ, щоб Христос панував в серцях наших. В тій цілі зійшов Він на землю, дався розпяты на кресті. Тому початком і кінцем кожного нашого заняття не повинно бути нічого іншого, як тільки це, щоб царство Боже розширилось у серцях усіх людей.

В сім місяці члени Апостольства Серця Христового мають молитись, щоб Церков Христова ширилася, щоб Христос панував в наших серцях.

В сім часі треба нам провідників мудрих, розумних, учених, котрі б уміли боротись за св. Церков. В сім часі треба нам святих мужів, щоб вірних запалювали до добрих діл, до любові, вирозуміння, милосердія.

Молімся, щоб тим способом в серцях всіх запанував Христос, щоб ми всі були достойними членами Христового царства.

ведуть до того пустельника, що має ту чудесну ростинку. Правда, Мати Божа Ти зроби мені того... А тепер будь здоров...

По сій молитві Петрик встав поклонився поглянув на Преч. Діву і пустився в дорогу. Ще раз обернувся, ще раз поглянув на статую якби щось пригадав собі. Побіг над річку, назирав синіх незабудьок тай ще якихсь красних цвітків зробив а них вінчик і доложив при статуй. А ж тепер був певний, що Мати Божа пішла з ним своїх Ангелів тепер здавалось ему, що Преч. Діва усміхається до него. Дорога вела понад річку. Вoda весело шуміла по білих камінках, сонечко съвітило мило і Петрик він було весело. Ішов жваво і за якої пів години стояв перед горою, на котрій мав перевівати пустельник. Гора велика, від самої долини аж до верху вкрита сосновими. Ні стежки на ній нема. Подумав після Петрик, перехрестився і пустився навпротець під гору. Тут сонця вже невидно було а сосни шуміли так якось сумно та важко що аж як збираю. Але Петрик не боявся, бо ні на хвильку не забував, що Ангели Божі йдуть з ним. І коли так йде відважно, побачив нараз якихсь людів зі стрільбами що пекли щось і щіли. — «Ти чий спятав один, побачивши Петрика. »Де ішеш? — Ходи сюда, попоїш трохи. сказав другий чоловік.

— «Дякую, бо спішусь, »відповів Петрик.

— „А не знаєш, хлопче, що тут в сім лісі є вовки; Не слухає, певно то син лісного, що такий відважний«, новів третій, коли Петрик пішов далі. Та нівдовзі в лісі стемніло; сонце зайдло. Стало тихо та темно. Що ему робити?

IV.

Не багато падькав малій Петрик. Знав з оповідання своєї няні, що в лісі найліпше очувати на дереві. На прогалині ріс крілатий дуб. Видрапався на него і сів між дві найгрупші гіляки. Не дуже то там вигідно було сидіти, але все безпечноше як на землі. В лісі повно вовків, готові роздерти а так на дерево не вилазуть.

Так гадав собі Петрик і добре гадав. Заледви скінчив істи кліб і перехрестався, завив десь один десь другий вовк. Петрикови аж волосе стало дубом, та в ті же хвильці пригадав собі на пречисту Діву Марію як Она опікується дітьми, і став молитись. Молився довго аж заснув. Слав смачно: сонечко вже проріздалось

Не багато падъка малий Петрик. Знав з оповідання своєї няні, що в лесі найліпше ночувати на дереві. На прогалині ріс кріслатий дуб. Видрапався на него і сів між дві найгрупші гіляки. Не дуже то там вигідно було сидіти, але все безпечніше як на землі. В лесі повно вовків, готові роздерти а так на дерево не вилазуть.

Так гадав собі Петрик і добре гадав. Заледви скінчив їсти хліб і перехрестився, завив десь один десь другий вовк. Петрикови аж волосе стало дубом, та в той же хвильці пригадав собі на цречисту Діву Марію як Она опікується дітьми, і став молитись. Молився довго аж заснув. Спав смачно; сонечко вже прородилося крізь густий лес а пташки так сьпівали сьпівали.

— Боже, який Ти добрий; дякую Тобі що дав еси мені дочекати сеї днини; сказав Петрик, як лиши протер очі. Відтак зліз з дерева, побіг до потічки, що журкотів по камінчиках обмився чисто і клякнув до молитви. В дома проводили ему молитву любі мама. Він ніколи не втікав від молитви. Сам біг до мами і просив, щоб провели молитву. Клякав, складав ручки і так побожно, щиро уважно мовчи молитву, неначе ангелок. Сам ще ніколи не молився, тут перший раз. Але молився ще побожніше як в дома. Тут молились з ним і пташки своїм співом, і потічок журчінем, і кожда травиця і кождий листочок шелестінем, кожда мушечка — всьо по свому хвалило Творця і Господа. Помолившись, пустився в дорогу. Чи добре йшов, не знав. Єму здавалось, що добре. Але по якім часі показалось, що замість йти просто в гору пішов в бік. Вийшов на поляну і побачив стадо овець а під дубом пастушків, як приспівуючи грали на сопілках. Не вагаючись підійшов до них, поздоровив Божим словом і спитав за дорогу до пустельника. Пастушки не від того були щоб не показати ему дороги, але просили его щоб сів тай розповів, за чим йде до того пустельника, Петрик не умався Розповів всьо від початку як вийшов, за цвіткою щоб привернути зір бабуні. Пастушки слухали Ім, подбались Петрикови добре серце, всі его від разу полюбили — А «їсти, їв ти що нині!» сказав найстарший пастушок. — «Ні бо не було що», відповів Петрик.

— «Не маємо я тут богато», сказав знов той пастушок, «трохи хліба, але — ідж тай возьми собі ще на дорогу; ми до полуночі не загинемо ще з голоду.»

(Далі буде).

А ми сваримося між собою хто старший, хто перший, хто ліпший. Чи бачите, як ляшня катує наших батьків, як пе сердечну кров з наших братів! Чи не час би нам злучитися спільними силами прийти в поміч катованим браттям ляцькими опришками. Складаймо жертви не лиш на ратунок але і на агітацію. Шлім петиції, піднесім крик в чужій пресі, хай побачить вартість цеї старої проститутки, як аліянти шумно назвали польською державою. „Нове Життя“.

Найновійші вісти.

Пишуть часописи, що Австріїгрозить банкротство. В останніх часах розхід перевишає 25 міліардів корон їх доході.

В Італійських декотрих містах повстає неспокій. Комуністи хотять силою запанувати.

З Франції надходять вістки, що Європа єще побачить війну більшу, як ся, що мала місце в послідних літах.

В Ірландії ведеться борба. Англійці мстяться па сім біднім народі, але і Ірландці не хотять вступитись зі свого права.

Німці і Поляки буються дальше за Шлеск.

ПРИЇЗД МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО ОПІЗНЕНИЙ.

З достовірного джерела довідуємося, що Митрополит мав в квітні бути в Америці, однак відложив свій приїд на пізніше. Причин опізнення є много. Перш усього їздив наш архи-пастир до нового моравського оломунецького архиєпископа Д-ра Стояна. На його інtronізації заступав Митрополита Преосвящений Йосафат з Перемишля. В західній Європі задержався Ексц, Митрополит, щоб своїми впливами допомогти корисному вирішенню справи Східної Галичини.

Ляцька преса казиться на Митрополита і кличе своє правительство, щоб воно поклало кінець діяльності польського «горожанина» проти своєї держави. Видобояться Ляхи, бо Митрополит не одному отворив очі, що то за держава та Польща, та який рай бути підданим цих рабівників.

I спосіб борби цего царства також дивний. Коли інші царства розширялися огнем і мечем, військом та оружієм, то

Жертви на українські сироти в Галичині.

На весіллю у Н. Дацюка 16\$, мужч. з Ріло дос Патос 25\$500, Мих Шамрик 2\$, М. Кішка 10\$, О. Кузів 2\$, Т. Колодій 600, В. Андрушів 2\$, І. Андрушів 2\$, О. Горин 2\$, О. Літинський 1\$, П. Гоба 7\$. І. Ділан 5\$, М. Щоцький 5\$, Р. Щоцька 5\$, І. Терновський 5\$, А. Терновська 5\$, Д. Романишин 10\$, Т. Михайлишин 5\$, І. Жук 2\$500, Гр. Світай 2\$500, І. Осадчук 2\$, М. Матвійчук 3\$, збирка з Пікірі 21\$900, П. Петров 1\$, Н. Зола 5\$, К. Михаловський 5\$, Я. Сиротюк 2\$, В. Загребельний 2\$, Ст. Кінаш 2\$, невісти з А. Горда 6\$200, нев. з Н. Галіції 4\$, мужч. з Абріль 11\$, невісти з Бара Гранде 9\$, нев. з Ріло Прето 9\$, Ю. Гусяк 1\$, нев. з Інсп. Карвальо 3\$, П. Вітчимішин 1\$, Н. Дольна 2\$, Н. Гузяк 1\$. Ів. Здебський 5\$, В. Балабух 5\$, Гр. Шусик 1\$, Гн. Шаран 1\$, П. Комінцкий 5\$, нев. з Накру 7\$500, А. Кучмій 500, В. Холод 2\$, Т. Морска 3\$, М. Грицишин 2\$, нев. з Антоніши 15\$, Гр. Липка 10\$, Бл. Щоцький 5\$, М. Щоцький 5\$. Гр. Бедрицький 5\$, В. Верета 2\$, М. Новосад 1\$, Н. Сабатович 2\$, мужч. П. круж. з Н. Галіції 7\$, нев. з Мавріси 15\$800, П. Нога 1\$, А. Кельнер 1\$.

Разом	307\$000
В ч. 24	371\$700
Загальна сума	678\$700

Намірене на липень.

(Для чл. братства Найс. С. Христового).

ЦАРСТВО ХРИСТОВЕ НА ЗЕМЛІ.

Були тай суть ріжні царства.

Було колись, славне царство Вавилонське, царство Ассирійське, Грецьке, Римське, царство Московське і много інших, Но всі ті царства тревали якийсь час, а опіеля упали з своєї сили, зі своєї могутності. Але є одно царство на землі осіблившє. Це царство триває вже два тисячі літ, як жадне інше, та оно кріпшає щораз, що року, що місяця щоднини, хоч має найбільше ворогів. Воно по кождій борбі сильніше, а тепер числити, воно понад 300 міліонів своїх підданих.

I спосіб борби цего царства також дивний. Коли інші царства розширялися огнем і мечем, військом та оружієм, то

люді.

В сім місяці члени Апостольства Серця Христового мають молитись, щоб Церков Христова ширилася, щоб Христос наливав в наших серцях.

В сім часі треба нам провідників мудрих, розумних, учених, котрі б уміли боротись за св. Церков. В сім часі треба нам святих мужів, щоб вірних запалювали до добрих діл, до лісової, вирозуміння, милосердя.

Молімся, щоб тим способом в серцях всіх запанував Христос, щоб ми всі були достойними членами Христового царства.

ДІТОЧИЙ СВІТ

ПРИГОДИ МАЛОГО ПЕТРИКА.

(Дальше).

на нашого осла і їдь; будеш міг затриматись в недалекім селі у моого вуйка Симаня. Він богач на ціле село і має богато поля».

Оба хлопці пустились в дорогу а за ними гурма людей. Довідались, за чим їде Петрик в гори, желали ему щастя і давали на дорогу що мали — овочі, ягоди, хліб і сир.

ПІ.

Недовго їхали Петрик і Дмитро. Приїхали до міста. Петрик з'їв з осла подякував Дмитрикови і поцілував его. Дмитрик сів на осла, сказав Боже слово і пустився ся до дому. Петрикови якось сумно зробилось самому, але треба йти, погадав собі, і пустив ся через міст на другий бік ріки. Тут була станиця Преч. Діви Марії. Петрик поглянув на неї. Він звик просити Преч. Діви Марію за кождим разом о благословеністю і поміч в своїй роботі. І тепер клякнув, зложив ручки і так мовив: «Свята Марія, Мати Божа, Ти добра, я знаю. Ти любиш дітей, бо Ти любила дуже маленького свого сина Ісуса Христа. Ти опікуєшся дітьми... Прощу Тебе, опікуйся і мною маленьким. Я був нерозважливий, що опустив замок без відома бабуні, але я знаю, що Ангели Божі стережуть добрих дітей.

Скажи тим добрим Ангелам, що мене стережуть на цій дорозі від всього зла таї най мене борзо за-

**CONSULTORIO
CTRURGICO — MEDICO**

Dr. José Mendes de Araújo

Бувший славний асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить з великим успіхом слабости жівочі і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жінок і дітей.

При ліченю недуг крові уживається 914 і 606.

Ціни приступні. В заведеню візита коштує 5\$, в домі слабого 10\$.

Поза містом платиться від години.

GUARAPUAVA, Praça 7 de Setembro

**VEVAM AS CERVEJAS
da**

ATLANTICA

CAIXA
'OSTAL
246.

TELE-
PHONE
454.

MARCA

REGISTR.

Atlantica
Luzilana
Curitibana — Porter;

Вже пробувалися ПРОДУКТА
ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул.
Ігвасу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Лузіана, Гамбург,
Куритиба, Паранаенс; ТЕМПІ:
Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПІТКИ:

Атлантика, Більц, Вода Столова, Женжі.
бр; ГАЗОЗИ: в Цитрини, Абакаші, Ма-
нії, Помаранчеві.

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці кап-
фляшкових, купую всякі проукта крае-
ві, продаж гуртовна і детайлічна.

W. Kuhn & Filho,

Guajuvira Parana

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жінок і дітей.

При ліченю недуг крові уживається 914 і 606.

Ціни приступні. В заведеню візита коштує 5\$, в домі слабого 10\$.

Поза містом платиться від години.

GUARAPUAVA, Praça 7 de Setembro

**ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АР-
ТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА**

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські робо-
боти, як мальованне декорації домів,
церков і образів нашого стилю і обряду
та взагалі всякого рода роботи ма-
лярські.

S. HORBATCH

CURITYBA g Barão do Rio Branco 19
c. p. 187.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстар-
ших скlepів у цілому муніци-
пію Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких
справді хотіть забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕ-
ЛІЗО — ЗНАРЯДІ домашні, кухонні і
усе, що потрібне до ужитку домаш-
нього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — усі
споживчі товари. Капелюхи — стрільні
артикули — окраси зі золота як брошки,
перстні, ланцушки до годинників і т. д.
Чого Вам треба — купите і будете
вдоволені.

Constantino Odreckyi
Antonio Rebouças Parana

**НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП
ВАСИЛЯ ВОЙТОВИЧА**

у Прудентополі

Містить усікай найпотрібніші зна-
ди гospодарські — рільничі, як також
ріжного роду матерій, від найменших
до найдорожчих: касеміри, чисто вов-
няні пали, готові убрая, коши, полот-
ни, хустки, стіжки, капелюхи соломяні
нитки до шиття, вишивання і ручних го-
бит, зимові шаплі, парфуми, парфумова-
не мило, скло, начине кухонне, зализо,
машини до шиття, порох, шріт, фугети,
славна паста «фаворіта», шнурівки,
книжки, та прибори шкільні.

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYBA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.
Посторонніх слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить лу-
чами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядів хемічних і мікроскопо-
вих, та всяких інших оглядів крові в слабостях внутренніх.

Порада устно і лісовно. — Мож розмовитись по українськи.

Др. Александр Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українськім
шпитали в Прудентополі, порукає всім терплячим Українцям так
мужинам, як і жінкам свої успішні лікарські услуги.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI
Prudentopolis

Parana.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години
пополудни в українськім шпитали. (Безплатно для бідних).

Крівава книга.

10)

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНІ
1918/1919 РОКУ.

**II. Арештування, інтер-
нування, знущання, та-
бори для полонених і
інтернованих.**

(Дальше.)

Військові і цивільні польські власти
при помочі полової жандармерії, поліції
і здичілого польської солдатески доклада-
ють усіх зусиль і підняли плянову
акцію, щоби винищити цілу українську
інтелігенцію і свідоміше селянство, та
матеріально і фізично так підірвати українську інтелігенцію, щоби зробити її
непідільвою в пляновій польонізаторсь-
кій роботі польських шовіністів.

В тій цілі заряджують польські вій-
ськові команди і жандармерія та польсь-
кі цивільні власти масові арештування і
з арештованими, зглядно інтернованими,
поводяться гірше, чим із найпідліщими
злочинцями. Побивають їх так, що не-
раз побитий умре, або стає калікою на
ціле життя. Інтернованих виголоджують,
без огляду на їх вік і сусільне станови-
ще, цілим місяцем держать їх у

інженіри, всілякі урядники, вищі духов-
ники, священики, монахи, катехити, ди-
ректори різних інституцій, жінки (учи-
тельки), уряднички, лівчата, а навіть 70-
літні старці, каліко і діти!

I так між пішими інтерновано без
ніякої причини і провини — (деякі си-
дять заперті вже від падолисіа 1918):
(Далі буде).

КАВА З ФАБРИКИ

S. JOÃO

— de —

ANTONIO CANDIDO CAVALIM
Iraty — C. № 21 — Parana

Зайдіть, а там дістанете каву — найлучшої
сорти, без домішок — ароматичного запа-
ху та і тано, як в жаднім іншім склепі.

ФАЗЕНДА АЛЬГОДОЕЙРА.

Ця фазенда находитися у муніципіо Гва-
рапуава, положена між ріками Iravassu, Жор-
дон і Кавернозо та кампами «Канду», від-
далена 15 миль від Гварапуави, 5 від кол-
онії Шопінь (Chopim), а 4 від Мангейрі-
ні. Під сю пору ряд заходить над пере-
веденем каросової дороги, яка зачнетися
на 46 кілометрів від дороги Гварапуава —
Фоз до Iravassu, буде прямувати до колонії
Шопінь, перетинаючи тим чином фазенду
Альгодоєйро і діде аж до порту С. Марія
на ріці Iravassu. Рівнож внедові має полу-

Atlantica

Luzitana

Curitibana — Porter:

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСТЬ ПРОДУКТА
ПИВОВАРНІ АТЛЯНТИКИ Т. А. (ул.
Ігвассу — Куригиба)???

ПИВА

ЯСПІ: Атлянтика, Люзитіка, Гамбур-
го, Куритибана, Параненсе; ТЕМНІ:
Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портр.

НАПІТКИ:

Атліта, Біль, Вода Столова, Женжі-
бре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Ма-
лин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду
скількість ячменю і платимо найлучші
ціни! Роздаємо також насінє ячменю
за контрактом і продаємо вибиране
насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлянтики є найлучші і
економічні.

Одиночний склад нашої пивоварні у
Прудентополі в домі п. М. Козловського.

Гавриїл Н. Нірес

КУРИТИБА

Площа Муніципал ч. 1—4
Скринка поштова ч. 74 — Телеф. ч. 172
Адрес телеграфічний: „Gabriel“

МАТЕРІЙ — АРМАРІНОС.

Продаж гуртовна.

Одноока фірма, яка спроваджує то-
вари впрост з першорядних фа-
брік країв і заграниць.

Представитель фірми, М. Войтович, об-
ізджає Парагвай, С. Катарину, Р. Гранде.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП ВАСИЛЯ ВОЙТОВИЧА

у Прудентополі

Містить усякі найпотрібніші знаряддя господарські — рільничі, як також ріжного рода матерій, від найдорожчих: касеміри, чисто вовняні пали, готові убрана, копи, полотна, хустки, стижки, капелюхи соломяні, нитки до шиття, вишивання і ручних гобіт, зимові шаплі, парфуми, парфумоване мило, скло, начине кухонне, заізо, машини до шиття, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворіта», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напітки країві і заграницьні.

На складі завсідги: хміль, олій до фарб, сувічки стеаринові, а подостатком муки найкращих марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузяна і мандькова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індії. Скуповую на більшу скалю герву і інші продукти кольонійні.

Wasilio Woitovycz
Prudentopolis Parapaná

СКЛЕП НИКИТИ ДОНЯКА

в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив ще в р. 1908 у великім мурованім домі враз з притулом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто зайде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі все, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукти хліборобські.

В разі потреби винаймається власна фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТИ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завсідги заохочений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізи, начине кухонне і прочі знарядя рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукти кольоніяльні.

Випродаж гуртовна і детайлічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Ірату — Адреса телеграфічна „Kogak“ — Parapaná

Печатня оо. Василіан в Прудентополі.

кій роботі польських шовіністів.

В тій цілі заряджують польські військові команди і жандармерія та польські цивільні органи масові арештування із арештованими, зглядно інтернованими, поводяться гірше, чим із найпідліщими злочинцями. Побивають їх так, що не раз побитий умирає, або стає калікою на ціле життя. Інтернованих виголоджують, без огляду на їх вік і суспільне становище, цілими місяцями держать їх у темних, нужденнях, брудних і вогких казармах — в голоді і холоді. Крім цього заряджують по селах масові побої на гаями і буками або дротяними прутами і знущаються прямо в нелюдський спосіб, та дивляться крізь пальці на осоромлювання жінок і звірські насильства жінок і дівчат здичілою солдатескою.

Команда польських війск повідомила навіть урядово українську військову команду, що для охорони Поляків, які осітають під українською владою, зарядила інтернування всеї української інтелігенції. Та хоч в наслідок заняття цілої Східної Галичини польськими військами, вже від липня 1919 р. цей провенційний середник став безпредметовий, тисячі інтернованих Українців караються даліше по вязницях і тaborах. Виарештовано і поінтерновано майже всю українську інтелігенцію, оскільки вона не обереглася втечею поза кордоном польської окупації. Виарештовано також майже всіх гвідоміших робітників, ремісників і селян, а також много симпатизуючих з Українцями Жидів.

Зальгане число інтернованих і полонених виносить ще тепер близько 100.000 душ, не вчислюючи цих, що втекли, або перенеслися на другий світ із за мук в польській неволі. Не вчислююмо тут великого числа цих, яких конфіновано, підтримуючи в цей спосіб егзистенцію їх самих і їх родин. І так прим. в самім бобрецькім повіті в поверх 200 конфінованих Українців, яким не вільно рушитися з місця осідку. О скільки котрому з визначніших Українців вдалося вратуватися завчасу втечею за границю (десяткі тисяч Українців вимандрувало на Україну за Збруч, або хорониться в Румунії, Чехословаччині і Австрії) Поляки приарептували їх і поінтернували. Між інтернованими Українцями знаходяться люди, які займали найчільніші становища в суспільнім і державнім життю, люди науки, послі, професори універзитету, директори і професори гімназій і ліцеїв, народні учителі, адвокати, нотарі, лікарі,

Ця фазенда належить у муніципію Гварапава, положена між ріками Ігвассу, Жордан і Кавернозо та кампами «Кандоу», віддалена 15 миль від Гварапави, 5 від колонії Шопін (Chopim), а 4 від Мангейріні. Під сю пору ряд заходить над переведенем каросової дороги, яка зачнеться на 46 кілометрів від дороги Гварапава — Фоз до Ігвассу, буде прямувати до колонії Шопін, перетинаючи тим чином фазенду Альгодоеиро і дійде аж до порту С. Марія на ріці Ігвассу. Рівнож внедовзі має початися Мангейріні з тим самим портом С. Марія.

Ясним отже є, що торговельне положення цеї фазенди є перворядне. Землі гертові і до управи знаменіті: придаються до управлювання почавши від цукрової трошки — канні (налодяться там теж дві фабрики добре уряджені і кілька підрядних), аж скінчиваючи на тютюні і збіжках задля ріжнородності клімату. Тепер сю землю, якої поверхня виносить 11 тисяч алькерів, ділять і мірять, та приймають кольоністів, які можуть заселити 2 тисячі алькерів, котрі будуть поділені на льоти по 10 алькерів щоби улекшити купно претендентам.

Що до купна і інших інформації належить зголосуватись до п. Івана Леха в Прудентополі.

Позір Українці оселі Прудентопольської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то ветупіть, та порадьтеся п. В. Лопатюка,

Всякі записи, розписи, рекремента, щоб они були добри, мусить бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лише свій чоловік.

Тому ідіть, предложіть свою українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, таї і тано.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений скlep, в котрим мож набути всого — добре і тане.

Маємо всякі матерії, капелюхи, убрання готові, пали парасолі, як також всякого рода залізя.

Продаемо сіль, муку, каву в зернятках і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше, як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукти кольоніяльні.

Памятайте, що вже раз треба поняті сей великий клич: «СВІЙ ДО СВОГО!»

З глубоким поважанем
Семчишин — Опушкевич & Спілка.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до рубаня дерево да палива, як і до залізниці і dormentiv. Платня: від метра дерева по 1\$500 на місци (у лісі); за dormentia по 1\$600 так само на місци. Знаряди робітничі привезти зі собою. Зголосуватись до Петра Новацького Nova Galicia — Estado S-ta Catharina.